

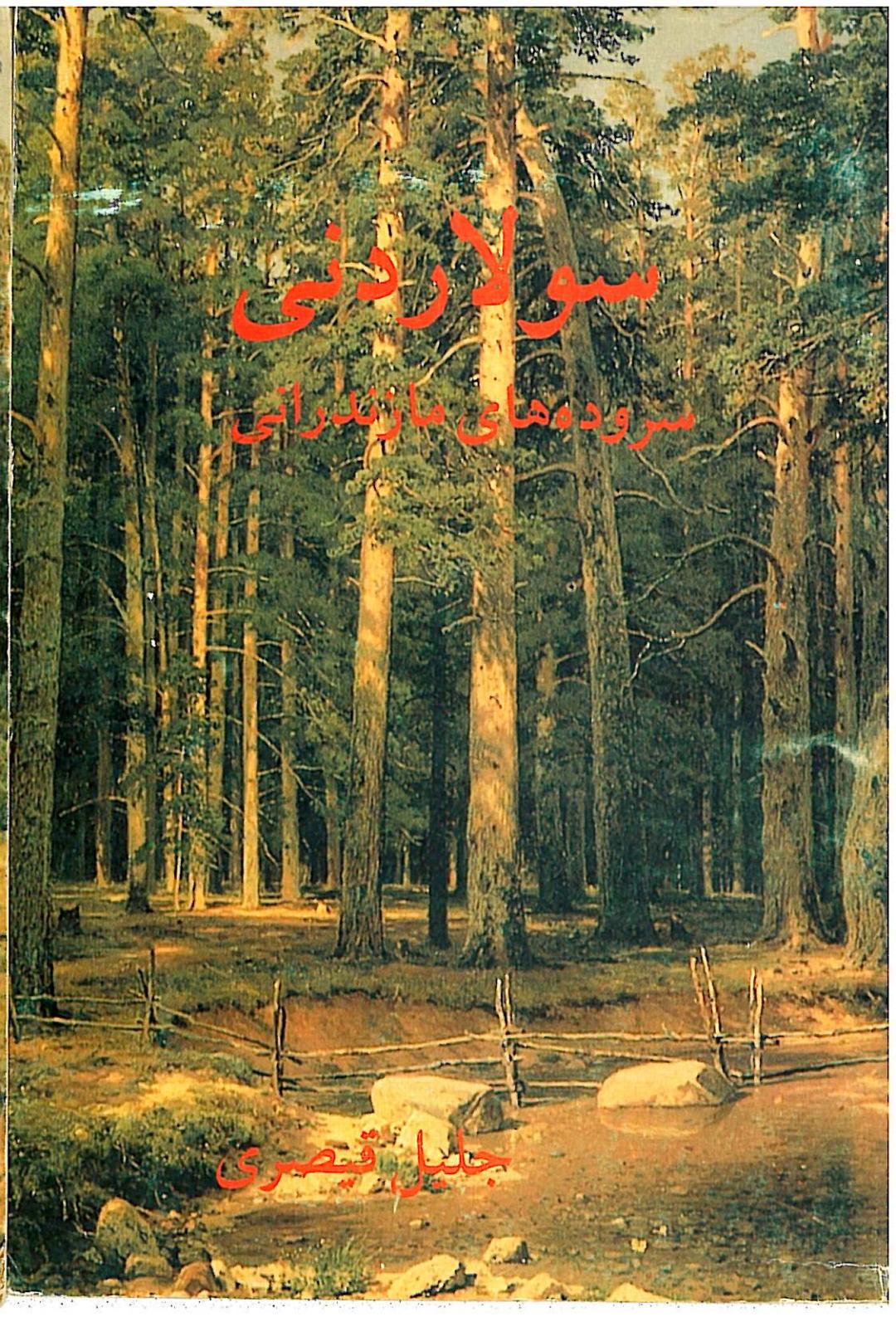
سولاردنی

سروده‌های مازندرانی

تغیر و تبدیل

فانتشر - صدوق پرسی ۱۷۵-۰۱۵-۰۷۲

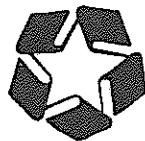

جلیل قصری

سولاردنی

(سروده‌های مازندرانی)

جلیل قیصری

نقش زهره

ن والقلم

□ قیصری، جلیل

□ سولاردنی: سروده‌های مازندرانی

□ با مقدمه دکتر سعید حمیدیان

□ به کوشش حسین صمدی

□ حروفچینی: تایپ پیک ۱۶۳۵۱۸

□ چاپ و صحافی: احمدی

□ تیراث ۲۰۰۰ جلد

□ تاریخ انتشار ۱۳۷۱

قائمشهر: صندوق پستی ۴۷۶۱۵ - ۱۶۵

مقدمه

نخستین باری که اتفاق ملاقات با آقای جلیل قیصری، سراینده اشعار این دفتر، دست داد در مجلسی بود که به یاد شادروان سهراب سپهری در دانشگاه تهران برپا شده بود و این بنده هم یکی از دو سخنران آن بودم، مجلس که تمام شد، ایشان چند بیتی از اشعار محلی طبری خود را برایم خواندند و از بیان گرم و صمیمیت، سیال آنها لذت بردم. پس از آن نیز با شنیدن اشعاری دیگر آرزو کردم که روزی صورت طبع شده آنها را ببینم، و اکنون بسی مایه شادی است که می بینم مجموعه اشعار ایشان در حال طبع است، و امیدوارم خوانندگان نیز با من در این لذت سهیم گردند.

عنوان این دفتر، «سولاردنی»، برگرفته از نام جنگلی است در مازندران که بومیان بر این باورند که شبها نوری مرموز در آن می درخشد و راهنمای شبانات و چارواداران می شود، و وقتی بدان می رستند ناپدید می گردد و سر از جایی دیگر به درمی آورد، و بدین سان به کمک کسانی دیگر که نیاز به هدایت آن دارند می رود.

اشعار این مجموعه ملهم از طبیعت زیبا و پویای مازندران، بویژه زاد بوم سراینده یعنی کجور است و به گمان اینجانب هیچ نامی به خوبی «سولاردنی»

ماهیت چنین اشعاری را نمی‌رساند. یکی از اصول پذیرفته شعر امروز این است که بازتابی صمیمانه از محیطی باشد که شعر از آن می‌زاید، و این ویژگی در سروده‌های آقای قیصری سخت محسوس است. شعرها از زندگی، پیوندها، فقر، مهاجرت و بی‌سامانی روستائیان آن سامان حکایتها دارد، و مایه اصلی آنها رنجی است که سراینده با پوست و تا مغز استخوان خود آن را حس کرده است. البته دید شاعر به روستا و منطقه بومی خویش محدود نمی‌شود، بلکه او می‌کوشد تا از روستا روزنه نگرشی بر جهان هستی بگشايد. از این رو او در پی آن است که همچون نیما یوشیج، کاروانسالار شعر نو، عناصر طبیعت زنده و زیایی پیرامون خود را به عنوان نمادهایی برای بیان اندیشه‌ها و دریافتهای خویش به کار گیرد.

همچنین وزن اشعار از اوزان ترانه‌ای واقعی است که خود تجربه‌ای باشته در این گونه اوزان طرب‌انگیز محلی است. این نگارنده به سهم خود امیدوار است شاعران خوش‌ذوق طبری یا به هر حال آشنايان به اوزان شعر محلی آن دیار همتی بلند رفیق راه کنند و تحقیق و تجزیه و تحلیل کاملی در باب اوزان ویژه شعر بومی مناطق مختلف مازندران به عمل آورند، باشد که این اوزان یا دست کم برخی از آنها فتح بابی برای تجربه‌های وزنی در شعر جدید ما باشد. توفیق فزاینده سراینده را آرزومندیم.

دکتر سعید حمیدیان

تهران - دی ماه ۱۳۷۰ خورشیدی

تَبَرَّكَانْ
شَهِيْدُ دَلْ

www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

تلار سر بَورینه نخونه

نی اینه بالای چینه نخونه

سحر سَرزنه با کلایج خونش

چی بَوه کوک پارینه نخونه

Talā-re sar baverine naxonne

Nieine bālā-ye činē naxonne

Sehar sarzanne bā kalāje xoneš

Či bave koke pārine naxonne

خروس صبحگاهان را سر بریدند و نمی خواند

بر فراز چینه سپیده دمان نمی خواند

سحر با قارقار کلاغان پدیدار می شود

چه شد که کبک پارینه کوهساران نمی خواند

چرم، لینگ و دَسماَل سَر دَونِم
بِزِمی رَسْتَه کَمَر دَونِم
کَپر کَپر با خون او هادیم
خوشَه خوشَه رَبَا دَل کَرَدونِم

Čarm-ē ling o dasmāl-ē sar davennēm
Bezemi rasenne kamar davennēm
Keper keper re bā xun o hāde'm
Xuša xuša re bā del kar davennēm

بند چارق را به پا و دستمال را به پیشانی مان گره می‌زنیم
ریسمانی از موی بز وحشی به کمر می‌بندیم
بوته‌های نورس را با خونمان آبیاری می‌کنیم
و خوشَه‌های بارور را با دلمان دسته دسته می‌کنیم

غِرور بَكُوشِتِمَه و بِيموَمه
آسَرِي رَهَاوَشِتِمَه و بِيموَمه
نَثْوَهِ بَيِّ تَوَبِيَّمَنْ چَنَه سَخَتِ
دَلِ تَه وَرَ بِيشِتِمَه و بِيموَمه

Qerur-e bakušteme o bimume
Asri re hāvešteme o bimume
Na'unè bi tu biman čanne saxte
Del-e te var beišteme o bimume

غُرور مان را کشَتیم و از کنارت سفر کردیم
از رود اشکمان گذشتیم و از کنارت سفر کردیم
نمی دانی دوری از تو چه جانکاه است
دلمان را در کنارت نهادیم و سفر کردیم

دلا دل کمه دل مد ور بامونه
قفس انگته کوک پر بامونه
سوانی بیه با تلای خونیش
بی سحر شور سحر بامونه

Delā-del kemme del me var bamunne
Qafas angete kok-e par bamunne
Savā'i biye bā talā-ye xoneš
Bi sehar-e šo re sehar bamunne

دلا دل می کنم تا دل در کنارم بماند
برای کبک مانده در قفس بال و پری بماند
بامدادان در رسند به چاوشی گرم خروس
برای شب بی سحر، سحری پدیدار گردد

بَنِ نَمَازِ سَرْ وَغَمْ دَرْ بَزُونَه
مَهْ دَلْ «فِيرْزَ كَلَا» رِسَرْ بَزُونَه
شِهْ دَكَاشْتَهْ غَمْ خَرْمَنْ هَا كِرْدَه
دِوَارَهْ شِهْ كَپَارْ كَرْ بَزُونَه

Peinenāz-e sar o qam dar bazu'e
Me del Firezkalā re sar bazu'e
Še dakāšte qame xarman hākerde
Devāre še kepā re kar bazu'e

گاه غروب که غم دق الباب می کند
دلم به بال خیال تا زاد گاهم «فیروز کلا^۱» پر می کشد
دوباره غمهای کاشته خود را درو می کند
و همچون گپایی سر به آسمان کشیده برهم می انبارد.

ازال و ورزار سریشته بورده
گسن و ورکار سریشته بورده
نشرسنه گر خرم نکرده
فیه ولیفا ر سریشته بورده

Azāl o varzā re sarēste burde
Gesan o varkā re sarēste burde
Našeress-e kar-e xarman nakerde
Fiya o lifā re sarēste burde

خیش چوبی و گاونر را رها کرد و رفت
گوسفندان و بردها را رها کرد و رفت
از خوشاهای خرم نشده حاصلی نگرفت
پارو و لیفای چوبی را رها کرد و رفت

سر کوه بلن

www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

سَرِ کوهِ بَلَنْ شو سَرِ بَزوئَه
روشنی شونه پُش پَر پَر بَزوئَه
سَرِ نفته وَچه رِخو نَورَه
غم بیمو هر خَتَه رِدر بَزوئَه

Sar-e kuh-e belan šo sar bazu'e
Rušeni šo'e peš par-par bazu'e
Sernafete vača re xo naverde
Qam bimu har xene re dar bazu'e

بر گردنه کوه بلند، شب از راه رسید
روشنایی به زیر پایش پر پر زنان در خونش تپید
کود کان گرسنه را خواب به چشم راه نیافت
غم آمد و تمام کومه های سکوت را صدا داد

سَرِ کوهِ بلَنْ سَرِدِ پَلَى مَال
بَى صَدا دَرَه و بَى عَبورِ يَال
مَه دَل «كَنْگَ لَو» ئَه پَر گَشْتَه اَمَا
چَتَى پَر هَايِرم با بَسوَتَه بَال

Sar-e kuh-e belan sard-e palimāl
Bisedā dara o bi ebur-e yāl
Me del kangelo'e par kaşne ammā
Četi par hāélrem bā basute bāl

سر کوه بلند سرایی است سرد و خاموش
دره هایی بی صدا و گردنده هایی بی عبور
دل برای کوه «کنگ لو^۲» پر می کشد اما
چگونه پر گشايم با بالهای سوخته

سِر کوهِ بلن چشمِه بخوشتِه
شکارچی وَره آهورِ بکوشتِه
ورزیگر تلَی دخَر من هاکرده
چپون گله گله غم بتوشتِه

Sar-e kuh-e belan ēšma baxuštē
Šekārči varre āhu re bakuštē
Varzigar tali re xarman hākerde
Čepun galla-galla qam-e ba'uštē

بر فراز کوه تمام چشم‌ها خوشیدند
و آهوجگان به زخم تیر صیادان در خون تپیدند
دهقانان خار و خاشاک را خرمن کردند
و چوپانان غم و درد را گله گله دوشیدند

سَرِ کوهِ بلَنْ و بِقَرَارِی
روزِ خَسَگَی و شَوَّهِ وِيشَارِی
بَیِ سَحَرِ شُورِ قَطَارِ به قَطَارِ
غَمِ کَنَّهِ مَهِ دَلِ لَچَارِيدَارِی

Sar-e kuh-e belann o biqarāni
Ruz-e xassegi o šo-e višāri
Bi sehar-e šo re qatār be qatār
Qam kenne me del-e-la cārbidāri

بر فراز کوه بلند دلم قرار ندارد
امان از خستگی روز و بیداری شب
شبهای بی سحر را همچو قاطران قطار شده؛
غم در دل من چاروداری می کند

تَبَرَّكَان

www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

کوه کوک وی، خش بخونیسه نیما
سوانی ر پیش پیش بخونیسه نیما
«کپاچین» سر هر شو و هر سوانی
دینا ر چی ناخش بخونیسه نیما

Kuh-e kok vēl xeš baxonessē nimā
Savā'i re peš-peš baxonessē nimā
Kapāčin-e sar har šo o har savā'i
Denyā re ēi nāxeš baxonessē nimā

کبک کوهساران بودی و خوش سرو دی نیما
طلایه دار صبحگاهان شدی نیما
بر گردنه کوه «کپاچین^۳» هر شب و روز
دنیا را چه بیمار خواندی نیما

روجا سوئنه سه کوکو بوی نیما

شماله دیر سو بوی نیما

«وازنا»ی گردن شور ویشار ها کرد

مازنی آبرو بوی نیما

Rojā su'e se kuku bavve'i nimā

Šammale-ye dēr su bavve'i nimā

Väznä-ye gerdan šo re višär hākerdē

Mäzenni-ye äberu bavve'i nimā

به انتظار ستاره صبح، شب او بیزار سرودی نیما

مشعل همیشه روشن شبهای چوپانان شدی نیما

بر چکاد کوه «وازنا» «شب را بیدار کردی نیما

آبروی مردم مازندران شدی نیما

وَرَدَهْ نَخْوَنَوْ تِيكَا نَخْوَنَهْ، نِيمَا
«مَاخُ اولَا» كَنَار رِيرَا نَخْوَنَهْ، نِيمَا
كَلِسِي كَنَار كِيجَا بِه انتَظَارِي
نِپَار خَالِي وَرِيكَا نَخْوَنَهْ، نِيمَا

Varde naxonno tikā naxonne nimā
Māxulā kenār rirā naxonne nimā
Kalesi kenār kijā be entezāri
Nepār xāli o rikā naxonne nimā

بلدرچین نمی‌خواند و توکا نمی‌خواند، نیما
زن روستایی در کنار رود «ماخ اولا^۴» نمی‌خواند، نیما
کنار شعله‌های رقصان اجاق، دختر در انتظار
و در کومه‌چوبی مزرعه پسر جوان نمی‌خواند، نیما

چپون ترِه از دل نی خونه نیما
ورزیگر ترِه مرز بی خونه نیما
کوئی ر دم به دم بنالسَه ته دل
شهری ته دل درد کی خونه نیما

Čepun tere az del-e nei xonne nimā
Varzigar tere marz-e pei xonne nimā
Ku'i re dam-be-dam benālesse te del
Šahri te del-e dard-e kei xonne nimā

چپان ترا از دل نی می نالد نیما
دهقان ترا در کنار مرزهای شالیزار می نالد نیما
دل تو دمدم مردم کوهستان را سرود
شهری هر گز نمی تواند وسعت درد ترا دریابد نیما

کیله نخونه آئیش تشنی نیما
کپه خالی و وچه ر وشنی نیما
شه دل دارد نخونه هر جا بون
وشنی نیکشی چونه چی کشنی نیما

Kila naxonne ā'iše tañni nimā
Kope xāli o vača re vañni nimā
Še del-e dard-e navune har jā bo'an
Vañni nakeši čunne či kañni nimā

جوییاران تشنگی آیش را نمی سراید نیما
ظرف چوبی برنج خالی و کود کان گرسنه اند نیما
غم و اندوه دل را نمی شود در هر جا گفت
درد گرسنگی نچشیده چه می داند آدم چه می کشد نیما

کوبی شه کمر وَل ها کرده، نیما
دشتی شه زنی رِشل ها کرده، نیما
دَس پنه و لینگ کنوی قیمت
شهری قوار مخمل ها کرده، نیما

Ku'i ſe kamar-e val hakerde nimā
Daſti ſe zenni re ſel hakerde nimā
das-e pine o ling-e kanu-ye qeimat
Šahri qavā re maxmal hākerde nimā

کمر مرد کوهستان در زیر بار رنج خمید، نیما
مرد دشت و شالیزار زانوانش را سُست و فلچ کرد، نیما
و به قیمت پینه دستان و زانوان زالو مکیده آنان
شهری جامه مخمل به تن پوشیده، نیما

تِرِنگِ خونِش تَلَایِ خونِش، نیما
«ماخ اوْلا» تَنگه ریکای خونِش، نیما
بهار بیمو ته دل درد خونه
«وازنا» گِردن ورزای خونِش، نیما

Tereng-e xoneš talā-ye xoneš nimā
Māxulā tanga rikā-ye xoneš nimā
Behār bimo te del-e dard-e xonne
Vāznā-ye gerdan varzā-ye xoneš nimā

تذرو جلگه‌ها می‌نالد و خروس صبحگاهان می‌نالد، نیما
جوان در راه تَنگه ماخ اوْلا می‌نالد، نیما
بهار آمد و اندوه دل دردمند ترا
ورزای کوهستان بر گردنه وازنای می‌نالد، نیما

فلسطین سه جان داغداره نیما

«ماندلا»ی سه دل بیقراره نیما

باد هاداشه دل دیر نزدیک نکته

هر که غم دارنده منه براره نیما

Felestin-e se jān dāqdār-e nimā
Māndellā-ye se del biqerāre nimā
Bād hādā'e del dēr-e nazzik nakenne
har ke qam dārne mene berāre nimā

DAG فلسطین در جانم شعله می کشد نیما

برای «ماندلا» دل بیقراری دارم نیما

دل بر باد رفته و عاشق دور و نزدیک نمی شناسد

هر کس اندوهی در دل دارد برادر من است نیما

بابو بی سوار نکته شیره، نیما
بی جفت پلنگ لیره لیره، نیما
امروز اگه آهوی زخم توئن
فردای بیموئن خیله دیره، نیما

Yābu bi sevār nakenne ūra nimā
Bijest-e palang-e lēra-lēra nimā
Amruz age āhu-ye zaxm-e navennem
Fardā-ye bimo'an xeile dēra nimā

بابوی بدون سوار دیگر شیوه نمی کشد، نیما
نعره های درد درد پلنگ تنها به گوش می رسد، نیما
اگر امروز زخم آهوان زخمنی را نبندیم
آمدن فردایمان بسیار دیر است، نیما

بهار بیمو پاپلی پر بزوئه نیما
کوکنار و ونوشه سر بزوئه نیما
علاج دل، پیرس افسانه بخون
مهمون ته خنه ر در بزوئه نیما

Behār bimu pāpli par bazu'e nimā
Kuknār o vanuše sar bazu'e nimā
Elāj-e del-e pērēs afsāna baxun
Mehmun te xena re dar bazu'e nimā

بهار آمد و پروانه ها به پرواز درآمدند نیما
کوکنار و بنفسه سر از خاک به درآوردند نیما
علاج دل مرا، برخیز افسانه ای بخوان
شاعر بی پناهی در خانه ات را می کوید نیما

دریوی له دَس و پا بَزوئه نیما
سنگ ساحل صدا بَزوئه نیما
بی غمِن غم تا به دل بخرینی
دلخشی رِپشت پا بَزوئه نیما

Deryo-ye la dass-o-pā bazu'ë nimā
Sang-e sāhel-e sedā bazu'ë nimā
Biqamene qame tā be del baxrini
Delxeši-re pešt-e pā bazu'ë nima

در ژرفتای دریا دست و پا زدی نیما
ساحل سنگی را آواز دادی نیما
تا غم همه بی غمان را به جان آویزی
پشت پا به همه دلخوشیها یت زدی نیما

کجوری شاعرمه ته توارمه نیما
خته به خته شه دل کارمه نیما
دربوی خزر اسری شمه نیما
دماون کوه غم دارمه نیما

Kejuri sāerme te tavārme nimā
Xene be xene še dele kārme nimā
Deryo-ye xazar-e asri ūamme nimā
Damāvanne kuhe qam-e dārme nimā

شاعر کوهستانم، کجوری و از تبار توام نیما
منزل به منزل بذر دل خود را می پاشم نیما
به وسعت دریایی خزر اشک می ریزم نیما
چون به سنگینی کوه دماوند غم به دل دارم نیما

مشهدی
تبرستان

www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

تلا وونگ کنه وُیشار وونه مشدی
کهر یابو رِسوار وونه مشدی
دریوی درد شه دل کنه مشدی
کوه غم خریدار وونه مشدی

Talā vung kenn o višār vune mašdi
Kehar yābu re sevār vune mašdi
Deryu-ye darde še del kenne mašdi
Kuhe qam-e xaridār vune mašdi

با نوای خروس صبحگاهان از خواب بر می خیزد مشدی
بر یابوی سرخ موی خویش می نشیند مشدی
درد تمام دریاها را به دلش می انبارد مشدی
غمی به گرانی همه کوهها را به جان می خرد مشدی

نَفْسِنِي اِيْنَهُ وَ كَارِكَتَهُ مَشْدِي
بَا خَتِ دَشْتِ وَ يِشارِكَتَهُ مَشْدِي
زَمِسَنِ تَازِمِسَنِ دَمَ نَخَارَنَهُ
بَسوَتِه بَاغِ بِهَارِكَتَهُ مَشْدِي

Nafas nieino kār kenne mašdi
Bāxet-e dašt-e višār kenne mašdi
Zemessen tā zemessen dam naxärne
Basute bāqe behār kenne mašdi

در تنگاتنگ نفس هنوز کار می کند مشدی
دشت خفته را به تلاشیں بیدار می کند مشدی
سال تا سال را یک نفس آرام نمی گیرد
و باع سوخته را همچو بهاران می آراید مشدی

خِمَنْ تَا خِمَنْ أُ دِينْهِ مشدی
جِنْگ بَزْهَ دَهَازِ سُو دِينْهِ مشدی
نَوَّد بُورَدو هَلَّا خَسَهَ نَوَّيِه
تَارِيكِ كِيمَهِ رِسو دِينْهِ مشدی

Xeman tā xeman-e o deine maşdi
Jang baza dehāz-e su deine maşdi
Navad burdo halā xasse naveiye
Tārik-e kime re su deine maşdi

دشت تا دشت را آبیاری می کند مشدی
داسِ زنگ زده اش را تیز و براق می کند مشدی
به عمر نود ساله اش خستگی نمی شناسد
هنوز کومه تاریک را روشنایی می دهد مشدی

کِرْچه مار او هاری کنه مشدی
تیر ما چار بیداری کنه مشدی
شروعینه ما کوچه سر آفتاب کل
بهار بیقراری کنه مشدی

Kerče māre o-hāri kenne mašdi
Tir-e mā čārbidāri kenne mašdi
Šarvine mā kuče sar āftābe-kel
behāre biqarāri kenne mašdi

پاییز را به شخم زدن و آبیاری زمین می گذراند مشدی
زمستان را به چار واداری می گذراند مشدی
آخرین ماه زمستان در زاویه کوچه روپروری آفتاب
منتظر و بیقرار بهاران می نشینند مشدی

سِحر بِيمو هَلَانِيمُونِه مَشْدِي
ناخِتِ چِش و مَسِ خُورِنِه مَشْدِي
نوئِن کوهِ كَمَر وَلَهَا كَرَدَه
بوئِن غُرُور آبرُونِه مَشْدِي

Sehar bimu halā nimu'e maṣdi
Näxet-e češ o masse xo'e maṣdi
No'en kuhe kamare val hākerde
Bo'en qerure āberu'e maṣdi

سحر گاهان در رسیده و هنوز نیامده مشدی
چشمان خسته و مست خواب دارد مشدی
نگویید چرا کمر به قدرت و استواری کوهش خمیده شد
بکویید آبروی همیشه غرور و سربلندی است مشدی

تبرستان
www.tabarestan.info

گالش
تاریخ
تاریخ
www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

«کنگِ لو»ی گردن سو دینه گالش

شه امد چل چو دینه گالش

جَوونِ خال ماري کنه گالش

ناخت جنگل خودینه گالش

Kangelo-ye gerdan su deine gâleš

Še emmede ēele-ču deine gâleš

Javun-e xâl-e māri kenne gâleš

Nâxet-e jangal-e xo deine gâleš

بر گردنہ کوه «کنگِ لو» همچو چراغی می درخشد گالش

شاخ و برگ آرزوها یش را می گستراند گالش

پرستار همیشه نهالان جوان است و

جنگل خسته را به لالابی اش خواب می کند گالش

پی نمازِ سر و خجلِ گالش
خالیه گلش و آسری هاشی چش
بی تیش گله پل و تبدار وچه
نی ناله و ماه هارش هارش

Pei nemāz-e sar o xejet-e gāleš
Xāliyye kales o asri hāši češ
Bi-taš kale pal o tabdār-e vače
Neye nāle o māhe hāreš-hāreš

هنگام غروب است و گالش از کونه دستی خود خجل
با ظرف چوبی خالی و چشمان اشکبار
کودک تبدارش در کنار اجاق خاموش خفته است
شب است و ناله‌نی و نگاه خیره مهتاب

گلی رِ همدِ نی کنه گالش
باخت دشت شو بی کنه گالش
ستاره شمارنے شو تا سوانی
کهو آسمون طی کنه گالش

Gali re hamdam-e nei kenne gâleš
Bâxet-e dašt-e šopei kenne gâleš
Setâre šemärne šo tâ savâ'i
Kahu äsemun-e tei kenne gâleš

نی هفت بندش را به گلو می گیرد گالش
دشت خفته را تا صبح‌دان شب پایی می کند گالش
ستاره‌های آسمان را سحر گاهان می شمرد
و آسمان آبی را به چشمان خسته خود می نوردد گالش

دِنیاِی دَرَد شَه دَل کَنَه گَالِش
 بِشِکسِ پَلِ مِنْزِل کَنَه گَالِش
 گُور نِوشَتَه و با خَالِی جَوَّله
 وَشَنِی وَچِله رِخَل کَنَه گَالِش

Denyā-ye dard-e ūe del kenne gāleš
 Beşkess-e pal-e menzel kenne gāleš
 Go re na'o ūte o bā xāli jola
 Vaşni vaçila re xel kenne gāleš

درد تمام دنیا را به دل می‌انبارد گالش
 در گاوسرای شکسته‌اش مسکن گزیده گالش
 گاو گرسنه و بی‌شیر را ندوشیده و با ظرف مسی خالی
 بچه‌های گرسنه‌اش را به وعده سرگرم می‌کند گالش

خِشکِ چَرده رِ کپا کِنه گالش
ناخِشِ گوگِ ورزَا کِنه گالش
وشنی خسنه و سری رویل نکنه
شِختِ شه دله پیدا کِنه گالش

Xešk-e ēarde re kepā kenne gāleš
Nāxeš-e gug-e varzā kenne gāleš
Vašni xesn o serei re veil nakenne
Šext-e ūde dele peidā kenne gāleš

بر گهای خشکیده درختان را بر چله درختی می‌انبارد گالش
گوساله بیمارش را ورزای تومندی می‌کند گالش
گرسنه می‌خوابد اما گاوسرایش را رها نمی‌کند
همچو آینه خود را در خود پیدا می‌کند گالش

تبرستان
www.tabarestan.info

تبرستان

محمد

www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

۵۱ همدل

قفس دارِنَه کِر کِرا نَثِيرَنَه، همدل
خورَ از خَسَهِ رِيكَا نَثِيرَنَه، همدل
دل بَپِيسِ نَي رِنَا نَثِيرَنَه، همدل
نمَهْ چِيرِ مَهْ دِل کَا نَثِيرَنَه، همدل

Qafas dārne kerkerā naēirne hamdel
Xavar az xasse rikā naēirne hamdel
Del bapis-e nei re nā naēirne hamdel
Namme ēair me del-e kā naēirne hamdel

دلش قفس امنی است و پرنده دام را صید نمی کند، همدل
دگر حالی از این دلخسته محبوب نمی پرسد، همدل
نمی لبال بغضم و به زخمه نایی نمی نوازدم، همدل
نمی دانم چرا تار دلم را به نوازش زخمه هایش به بازی نمی گیرد، همدل

سَوَابِي خُونِش سَر نَثِيرِنَه هَمَدَل
بَرِسِي خُوشِه رِگْر نَثِيرِنَه هَمَدَل
هَمِين وَرَهِين وَرَا دِپَر نَثِيرِنَه هَمَدَل
چِي بَوهِ مِه جَا خَور نَثِيرِنَه هَمَدَل

Savā'i xoneš-e sar naēirne hamdel
Baresi xuše re kar naēirne hamdel
Hain var hain varā de par naēirne hamdel
Či bave me jā Xavar naēirne hamdel

سرود صبحگاهان را د گر نمی آغازد همدل
خوشه های رسیده آرزوهايم را دسته نمی کند همدل
به چينه زار رفياهايم د گر پرواز نمی کند همدل
چه شد که د گر از حال دلم نمی پرسد همدل

قدیم قرار پش نَسِيرْنَه همدل
خَسَه دل سَرْجَش نَسِيرْنَه همدل
گَلَى به گَلَى تا دل دَرَد بُونِم
نَمَه چَى بَوَه خَوِيش نَسِيرْنَه همدل

Qadim-e qarār-e peš naēirne hamdel
Xasse del-e sar-e ēs naēirne hamdel
Gali be gali tā del-e dard-e bo'em
Namme či bave xoneš naēirne hamdel

دلبستگیهای گذشته را دَگَر نمی آغازد همدل
گوشة چشمی به دل خسته ما ندارد همدل
نو باه نوا تا از غم پنهانمان بگوییم
چه شد که لب به ترانهای نمی گشايد همدل

سَرْ نَفْتِ لَمْپَا رِ سُونَّثِيرِنَه هَمْدَل

آَثِينَه رِ روِبِروِنَثِيرِنَه هَمْدَل

غَرِيبِ دِيمَا دَلِ سَبِكِ بُونِين

كُويِيِ رِ خَوَرِ كُونَثِيرِنَه هَمْدَل

Sarnaft-e lampā re su naēirne hamdel

Ā'ine re ru-be-ru naēirne hamdel

Qarib-e dimā del-e sabek bavēyan

Ku'i re xavar-e ku naēirne hamdel

چراغ روشنایی بخشم، مرا برنمی افروزد همدل

آینه رازم به نگاهم چهره نمی گشاید همدل

در انزوای غربت تا باری از گرده دلم بردارد

این کوهی غریب را خبر از صداقت کوهیان نمی گیرد همدل

تِه يكدمِ غمِ صد سال و ماهِ همدل
عزا بويشك آنه سپاه همدل
راه ديرى رمنه بهانه گيرنه
ته دل تا ته دل تا چنه راه همدل

Te yekdam-e qam sad sâl o mâh-e hamdel
Azâ bavë'ak atte sepâh-e hamdel
Râh-e diri re mena bahâne girne
Te del tâ te del tâ īanne râh-e hamdel

هر لحظه غم تو برایم به بلندی صد سال و ماه است همدل
دل به عزای غم تو بنشیند که همچو سپاهی است
از چه رو دوری راه را برایم بهانه می آوری
بین دل تو با خویش مگر چقدر فاصله است همدل

فَقِيرٌ خِنْهٌ غُرُورٍ مُونَهٌ هَمْدَلٌ
إِسْبِدَارٍ چِلٍّ چُورٍ مُونَهٌ هَمْدَلٌ
آيْرِزٍ وَرْفٍ كَلُورٍ مُونَهٌ هَمْدَلٌ
تَازَّهٌ وَرْفِمٍ بُورَهٌ كُورٍ مُونَهٌ هَمْدَلٌ

Faqer xene-e qerur-e monne hamdel
Espidār-e ēl-e ē re monne hamdel
Aiberz-e varf-e kelu re monne hamdel
Tāze varfem bure ku re monne hamdel

همانند غرور یک کومه فقیرانه‌ای همدل
و مثل شاخ و بال یک سپیدار بالشده و سر به آسمان کشیده
همچون کوه‌های برف پاک کوه البرز می‌درخشی
نازه اگر برف هم آب شود همچو دماوند سترگ و سر بلندی

سَوَابِيْ كُوهِ طلوِرِ مونِه همدل
بَهارِ بَزَه سِيِّ سورِ مونِه همدل
خَسَه دَه آَبِرُورِ مونِه همدل
صَدَاقَتِ خَايِنه أَرِ مونِه همدل

Savā'i kuh-e telu re monnē hamdel
Behār baze si-ye su re monnē hamdel
Xasse de-he äberu re monnē hamdel
Sedāqat-e xāinē o re monnē hamdel

همچو طلوع کوهساران در صبح روستا هستی همدل
مانند روشنای کوهپایه های بهاری را می مانی همدل
آبروی زلال دهکده های خسته ای و
براستی که همچون آبی! زلال و پاک و حیات بخش

نال ناله دل مَلْهَمِ نیلارنه همدل
 آگه نالِمِ ته غَمِ نیلارنه همدل
 مه بَیْهِ پائیزِ دل حَشَا نوونه
 آسری کَلِیْهِ نَمَّ نَمَّ، نیلارنه همدل

Nāl nāle del-e malham nēlärne hamdel
 Age nanālem te qam nēlärne hamdel
 Me baite pa'iz-e del hašā navune
 Asri kalēne nam-nam nēlärne hamdel

تداوم ناله‌ها به دلم مرهمی نیست همدل
 رخمه‌های غمت نمی‌گذارد لحظه‌ای آرام باشم
 پائیز ابری دل را نمی‌شد حاشا کرد
 نم نم باران اشک، این راز سر به مهر را فاش می‌کند همدل

بهار و شکو تِرِه نیارده همدل

تاوَسِن کو تِرِه نیارده همدل

«کِنگ‌لو»ی اُتِرِه نیارده همدل

مه زارزار شو تِرِه نیارده همدل

Behār-e vešku tere niyārde hamdel

Tāvessen-e ku tere niyārde hamdel

Kangelo-ye o tere niyārde hamdel

Me zār-zār-e šo tere niyārde hamdel

شکوفه‌های بهاری نتوانست ترا به کنارم بیاورد همدل
صفای یلاقی تابستان هم نتوانست ترا بر گرداند همدل
آب پاک و گوارای کوه «کنگ‌لو» هم نتوانست ترا راهی ازدوایم کند
ضجه‌های هر شب نیز نتوانست ترا نزدم بر گرداند همدل

آلبرزِ غرورِ سر ایستاده همدل
نیاری دیاری رو نمیته همدل
آنه لو نشو نفاقلی چینه همدل
آخر مه دل گیرنه و اینه همدل

Alberz-e qerur-e sar eseinē hamdel
Nai'yāri deyāri ru nemeinē hamdel
Anne lo našo neqāfli čeinē hamdel
Āxer me del-e girnē o einē hamdel

بر بلندای غرور البرز ایستاده ای همدل
پوشیده و پنهان همچو خورشید رخ می نمایانی
بر چکاد قله غرور جلوه گری نکن، مبادا به نسیمی سرما بخوری
دانم که عاقبت نزدم باز آمده و دست نوازشگرت دلم را می نوازد همدل

بِمَوْنِسْ
تَابَرَستان

www.tabarestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

نَا نِي بَمُونِس وُ نَا گُلِي بَمُونِس
نَا بِشِكْسَه دِل مِنِه پَلِي بَمُونِس
تِرِيك بَزَه اُونِه مَارِ چِي بَمُونِس
نَا گِل بَمُونِس، نَا پَاپِلِي بَمُونِس

Nā nei bamoness o nā gali bamones
Nā beškesse del mene pali bamones
Terik baze unemā re īi bamones
Nā gel bomones nā pāpeli bamones

نَهْ نِيْ مَانَدَه وَنَهْ گَلُوبِيْ بِرَاهِيْ نَالِيدَنْ درَدَهَا
نَهْ دَلْ بِشَكْسَتَهَايِيْ تَاهِ درْ كَتَارَمْ نَمَانَد
ازْ بَهَارْ تَغَرَّگَ زَدَهْ چَهِ بِرَجَاهِيْ مَانَدْ؟
نَهْ گَلِيْ بِرَجَاهِيْ مَانَدْ وَنَهْ بِرَوَانَهَايِيْ

صِب نِيمو، سِحر نِيمو و شو بَمُونِس
رو جارو شِنک او نورِ كُوبَمُونِس
تلانَخُونِس و مَشْدِي خو بَمُونِس
كَهْر بِي جو و آيش بِي اُبَمُونِس

Seb nimu sehar nimu o šo bamones
Rojā-rušenak unvar-e ku bamones
Talā naxoness-o mašdi xo bamones
Kehar bi-jo o ā'iš bi-o bamones

صبح نیامد، سحر نیامد و شب هنوز پا بر جاست
ستاره صبح در آنسوی کوه زندانی است
خر و من صبح با نگ بر نیاورده و مشدی خواب مانده است
و یابوی سرخ موی بی قصیل مانده و آيش بی آب

نا دل بَمُونِس، نَا دِلخِشْتِي بَمُونِس
نا دَشْت و بِنَه سَرْبَكْشِي بَمُونِس
بَنِ حاصلِ دَشْتُوْنِ چِي بَمُونِس
دَسِ پِنْه و لِينِگِ تَلِي بَمُونِس

Nā del bamones nā delxeši bamones
Nā dašt-o bene sarbakeši bamones
Bi hāsel-e daštevun-e či bamones
Dase pine o ling-e tali bamones

نه دلی برایم ماند و نه ذره‌ای خوشدلی
نه رویش دشت و دمن، بی نفس گرم بهاران
برای دشتبان خسته چه حاصلی بر جای ماند
به جز پننه دستان و خارهای مانده بر پا

نا گر بَمُونِس و نا گپا بَمُونِس

نا شیر بَمُونِس و نا پلا بَمُونِس

کیلَلَاک و بِشَكْسَه لِيفَا بَمُونِس

تِه بُورَدَن بُورَدَن، مه تَمَنَا بَمُونِس

Nā kar bamoness-o nā kepā bamones

Nā ūr̥ bamoness-o nā pelā bamones

Kile-lāk o beškesse lifā bamones

Te burdan burdan me tamenā bamones

نه خوشه‌های دسته شده برنج بر جا مانده و نه کوهه گپا
 نه شیری برای دوشیدن مانده و نه غذایی برای آمینختن با آن
 لاوک خالی برنج بر جای مانده و لیفای شاخه شکسته خرمن
 و دور شدن لحظه به لحظه تو و صدای خواهش دل من

خِشِک خِرَدِیم و تَشْنِی خِمَن بَمُونِس
وَرِگِ زِيزِو بِی كِرِد گِسَن بَمُونِس
دَسْ تِيَا دَل كَار بِكَتَن بَمُونِس
مِه زَار زَارِي و تِه نِيمَوَن بَمُونِس

Xešk-e xerdim o tašni xeman bamones
Verg-e zizo bi kerde gesan bamones
Das tanyā del-e kār baketan bamones
Me zār zāri o te nimo'an bamones

از دیم، تپخال لب خشکیده بر جا ماند و از دشت گلوی تشهه
صدای زوزه گرگ در گوش می‌پیچد و گوسفندان بی‌چوپان مانده‌اند
عجب دردی گریبانگیر دل تنها و وامانده من شد!
عمرم به ناله‌های بی‌وقته می‌گذرد و نیامدن همیشه تو

بی ستاره شو دشت بی صدا بَمُونِس
کیمه چایِ بشکسْ لَهْ وا بَمُونِس
ناَش بَمُونِس نا چیلکَا بَمُونِس
تیر بَنالیسَن من و نیما بَمُونِس

Bi setāre šo dašt bi sedā bamones
Kime čāj-e beškes lalevā bamones
Nā taš bamones nā čilekā bamones
Tēir banālesan-e men o nimā bamones

در شب بی ستاره دشت هیچ صدایی گوش را نمی نوازد
نی شکسته و لبالب از بعض بر سقف خانه خاموش مانده است
نه شعله‌ای در اجاق می رقصد و نه هیمه‌ای برای افروختن آتش
و با روح زخمی نیما در کنار اجاق خاموش، اندوه ترا می سرایم

کِهْنَهِ دلِ پِشِيْ غَمِ نوِيهِ نوِ بَموِنِس
دَسِ بَتِيهِ گَلِ كِيْ رَنِگِ بوِ بَموِنِس
نَا روِ بَموِنِسِ، نَا آَبِرِوِ بَموِنِسِ
تِهِ نِيمُونِ وِ مِيرِ سَراِكُوِ بَموِنِسِ

Kehne del pe'i qam no-be-no bamones
Das baite gel-e kei rang-e-bu bamones
Nā ru bamones nā āberu bamones
Te nimu'an o mēr sarāku bamones

انتظار همیشه دلم ماند و درد نویه نوی تو
آیا برای گل و انها ده طراوتی هم بر جای می ماند؟
بدان که نه رویی برایم مانده و نه آبرویی
با نیامدن ت من ماندم و سر کوفت همیشگی مردم

هم غم بَمُونِس، هم آرزو بَمُونِس
روزِ امَد و تَمِيل شو بَمُونِس
خشک خِردِيمْ غَم، نَخَار او بَمُونِس
کوهِ وَرف هَلا كلو كلو بَمُونِس

Ham qam bamones ham ārezu bamones
Ruz-e emmed o tammal-e ūu bamones
Xešk-e xerdim-e qam naxār o bamones
Ku-he varf halā kelu-kelu bamones

در سایه روشن غم و آرزو چله گزیده ام
امید به صبح دیگری دارم، گرچه شب تبل است و نمی گذرد
برای دیم لب تشنه هنوز امید آبی هست
چرا که برف کوهساران هنوز کپه بر جای مانده است.

بهر بیمو
تاریخستان

www.tarikhrestan.info

تبرستان
www.tabarestan.info

بهار بیمو گل چو صدا نیمونه

پیرار بورده چل چلا نیمونه

پائیز خالمه بی ولگ و تی تی

بهار دل نومه تا نیمونه

Behār bimu kalču sedā nimu'e

Pirār-e burde čel-čelā nimu'e

Pa'iz-e xā leme bi valg o titi

Behār-e del navemme tā nimu'e

بهار آمد اما کومه چوبی ام سرد و بی صداست

چلچله سفر کرده سالیان دور باز نیامد

نو نهال پائیزی ام، بی برگ و شکوفه

تا سفر کرده ام به آشیان باز نیامد دل به بهار نمی بندم

بِهَار بِيمو پاپِلی پَر بَزوِئه
 کوکنار و وَنوشَه سر بَزوِئه
 گَلْسی کنارِه گَکَی بَوِئه
 مشدی آنه پَسَر پَسَر بَزوِئه

Behār bimu pāpeli par bazu'e
 Kukenār o vanuša sar bazu'e
 Kalesi kenāre kakki bavei'ye
 Mašdi anne pesar-pesar bazu'e

بهار آمد، پروانه‌ها به گستره دشت بال گشودند
 کوکنار و بنفسه سر از خاک بپرون آوردند
 کنار آتش اجاق همچو مرغ شب آرام ندارد
 بس که مشدی پسر باز نیامده خود را به ناله می‌خواند

بِهَار بِيمُو، مِشْدِي رِ كَار تَورِنِه
بِرَارِن دل قَرار تَورِنِه
وِشكُو وِشكُو بِيشْمَه وَانَوِينِه
يَتِيم وَچَه رِ بهار تَورِنِه

Behār bimu mašdi re kār naverne
Berären-e del-e qarār naverne
Vešku-vešku ba'ime vā naveine
Yatim-e vača re behār naverne

بهار آمد اما دست و دل به کار نمی دهد مشدی
برای دل بیقرار برادرانم آرامشی نمانده است
شکوفه، شکوفه می بینم که باز نشده می پژمرند
برای کودکان یتیم سرسزی و طراوت بهار لطفی ندارد

بهار بیموده کگی خون و مهدل
 نما شتیر تا سوای خون و مهدل
 همه دم زنه شه ولگ و تی تی
 آما بی ولگ و تی تی خون و مهدل

Behār bimu'e kakki xonn-o medel
 Nemāstér tā savā'i xonn-o medel
 Hame dam zanene ū valg o titi
 Ammā bi valg o titi xonn-o medel

بهار آمد، کوکوی شب می نالد و دل من
 از شامگاهان تا صبحدم وی نالد و دل من
 هر کس از برگ و بار خویش دم می زند
 اما بی بار و بر می نالد دل من

بهار بیمونه سور ساد ها کرده
چش دو سه دل شاد ها کرده
منه ویرون، شخت آباد ها کرده
بی جمه و چیله ریاد ها کرده

Behār bimu'e sur-esād hākerdē
Češ-e davesse del-e šād hākerdē
Mene virun šexte ābād hākerdē
Bi jeme vačila re yād hākerdē

بهار آمد و سور شادمانی دادی
چشمانت را برابر واقعیت بستی و دل را به خوشی پیوند زدی
با ویرانی من است که به آبادی خویش رسیدی
کود کان پابرنه پا و بی تن پوش را فراموش کردی

بِهَار بِيمو چل چلامِه ته وسَه
 پلنگ بَشِيْتِه شِيكامه ته وسَه
 بَنَى سَر تا بَنَى سَر ناله كَمَه
 گلَى بُورى تلامِه ته وسَه

Behār bimu čelčelā-me tevesse
 Palang ba'ite ūikā-me tevesse
 Beni sar tā beni sar nāle kemme
 Gali baveri talā-me tevesse

بهار آمد و همچو چلچله شکسته بال در تکاپوی توام
 همچو آهوي گرفتار چنگال پلنگ، گرفتار توام
 پگاهان تا پگاهان را به انتظار تو می نالم
 همانند خروس بی هنگام حنجر بریده ام برای تو

بەھار بىمۇئە سىك سو نادىنە
قەلەفر خىشك و رىنگ بۇ نادىنە
اوچى واليمى تىركو نادىنە
چىچىرو خىشك نور اندىنە

Bەھار bimu'e sekke-su nadine
Qaläfer xešk o rang-e-bu nadine
Uji o alimä terku nadine
Čerčero xešk-e no re o nadine

بەھار آمد اما پېزىر دە و بى روشنابى ست
مېخك سفید كوهى رىنگ و بوي گىلداشە را ندارد
پونە و پيازچە كوهى جوانە نمى زىند
وقطرە آبى ناودان چوبى و تر ک خورده را نوازش نمى كند

بهار بیموئه بنما رچیا ر
خسے کیجا و دوش چیلکار
 بشکسه دل هر چی خونه ریکار
 ریکا گلی نشیرنه الله وا ر

Behār bimu'e banmā račyā re
Xasse kijā o duš-e čilekā re
Beškesse del har či xonne rikā re
Rikā gali na'irne lalevā re

بهار آمد و از دور کوره راه را می نمایاند
و نیز دختر خسته هیمه بر دوش را؛
که شکسته دل هر چه جوان زیبای بالا بلند را می خواند
جوان به پاسخ، نی هفت بندش را به گلو نمی گیرد

بهار بیمویه دشت او ندایه
زمیسن بزه سی ری سو ندایه
کپر کپر رنگ رو ندایه
ناخت دشترون خو ندایه

Behār bimu'e dašt-e o nadā'e
Zemessen baze si re su nadā'e
Kepper kepper re rang-e-ru nadā'e
Nāxet-e daštuvne xo nadā'e

بهار آمد اما دشت تشنه را سیراب نکرد
کوه زمستان زده را نیز به پرتو سبزش نیاراست
بوته بوته عریان را به رنگ و بویی آذین نکرده
به لالایی اش دشبان نخفته را آرامش نبخشید

بهار بیمونه تیانه ته وسه
 قفس آنگت کر کرانه ته وسه
 دوشه پر «ماندلا» ته وسه
 فلسطین بی پریشکانه ته وسه

Behār bimu'e tanya'e tevesse
 Qafas anget ker-kerā'e tevesse
 Davesse par māndellā-'e tevesse
 Felestin bi parēškā'e tevesse

بهار آمد اما بی حضور تو تنهاست و سر به زیر بال
 و مانند پرنده سبز اسیر در قفس را می ماند
 پر پرواز «ماندلا» را به خاطر توست که بسته‌اند
 بی حضور توست که فلسطین را مامن و کاشانه‌ای نیست

بهار بیمو نه رنگ رو نمینه
تاریک پرشکار سو نمینه
خردیم آرزو او نمینه
آنچه آنچه دل و شکونمینه

Behār bimū'e rang-e-ru nemeine
Tārik-e pereškā re su nemeine
Xerdīm-e ārezu re u nemeine
Anje-anje del-e vešku nemeine

بهار آمد و عربانیم را رنگ و بو می نمایاند
روشنایی اش را به رخ کومه تاریک و محقر ما می کشد
به آرزوی سترونم زلالی آب می نمایاند
دل شرحه شرحه ام را شکوفه می نمایاند

بهر بیموده کور دارسنه
هلا له شه تر کور دارسنه
ازار شه چل چور دارسنه
شاعر شه آرزو ر دارسنه

Behār bimu'e ku re dārseniyye
Halāla ū terku re dārseniyye
Azzār ū ċel-e-ču re dārseniyye
Sāe'r ū ārezu re dārseniyye

بهار آمد و چراغ سیز کوهساران را بیفروخت
آلله کوھی نیز با غنچه اش به فانوس شبنم می درخشد
سپیدار عربانی خود را به شاخ و برگی روشنایی می بخشید
و شاعر در دمند در سایه روشن امید چراغ آرزو هایش را روشن کرد

غَرِيبُ شِوْمِيج

هَچْيِ تِه غَم خُومَه چَه كَتَه فَرار آمشو
 مِه دل بَتْرا كِينَه كِهْنَه اِنتِظَار آمشو
 چِم بَيْتَه دل چارَه! تَبَرْ بَتَالَسَن خَارَه!
 دِنِيَايِ غَم و آته يَشْكِسَه د تَار آمشو
 ماه گِم بَويَه و راه گِم، تَلَا نَخُونَه سِيم
 چَشِي وَيَنه بَتَاجَه خَسَه چَاريَدار آمشو
 گَكَى بُود كُوكُونَه سَر بَسُوت سَوسُونَه
 چَنَه وُنْجِوا كَتَه تَرنَه گُوكِ مار آمشو
 هَچِي لَلَّهُوا خُونَه ماه شُونَه و مِه موَنه
 روْجا سو مِه كِيلَه رِنَكَه هِدار آمشو
 «چِلَّره» دَرَنه رِم زَتَعَمِي پَلَنِگ مِرم
 پَايِزِ كَوه پِرم مِه دل بَوار آمشو
 «سوْلَار دِنِي» سُوسُو «كَالْچِرو» هَرَازِ أ
 غَرِيبُ شِوْمِيجَسَه نِيشَتَه قَرار آمشو
 كِهْنَه گَاهِيرَه مارِ غَم! دِنِيَايِ هِدارِ غَم!
 مِه خَسَه دل تا صَبَ بَورُ و بَيار آمشو

QARIB-E ŠOMEJ

Hači te qame xomme ďa kenne ferār amšo
Me del-e batrākenie kehne entezār amšo
Čem baite del-e ďāre teir banālesan xāre
Denyā-ye qam o atte beškesse detār amšo
Māh gem baveiye o rāh gem talā naxonne siyem
Četi veine batāje xasse ďārbidār amšo
Kaki bude kuku'e sarbasut-e susu'e
Čanne vung-e-vā kenne tarne gukemār amšo
Hači lalevā xonne māh šune o meh monne
Rujā su me kilma re nakenne hedār amšo
Čelere dara-e rem zaxmi palang-e merem
Pā'i-z-e kuh-e perem me del-e bavār amšo
Sulārdeni-ye susu kālceru harāz-e o
Qarib-e řomejessa neištene qarār amšo
Kehne gāhremārē qam denyā-ye hedārē qam
Me xasse del-e tā seb baver o - biyār amšo

شب رو غریب

هر چه غمت را آواز می‌دهم چرا از من می‌گریزد امشب
 دلم را شرحه شرحه می‌کند انتظاری دیرپا امشب
 چاره دل مه گرفته‌ام! نالیدن برای تو زیباست!
 غمی به وسعت دنیا و دوستاری شکسته دارم امشب
 ماه و راه را گم کرده‌ام و خروس ورپریده هم نمی‌خواند
 چگونه چارودار به ره مانده راه مقصد نامعلوم را در پیش گیرید
 آنچه می‌شنوم ناله کوکو است و آنچه می‌بینم چراغ چشم گرگ
 و چقدر بانگ برمی‌آورد مادر گوسله نوپا امشب
 هرچه صبح را به ناله نی آواز میدهم ماه می‌رود و مه می‌ماند
 و ستاره صبح کومه تاریکم را دق الباب نمی‌کند امشب
 در رزوفنای دره درخت‌پوش «چلر^۷» غرور زخمی‌اش رامی نالد پلنگ
 و تو ای بارش پاییزی دلم را بیار امشب
 روشنایی مرموز جنگل «سولاردنی^۸» و زمزمه رود «کالچرو^۹»
 برای شب رو غریب قراری نگذاشته‌اند
 گهواره جنبان دل منی به وسعت دنیایی ای غم
 و دل خسته‌ام را تا پیگاه آرزو بجنبان امشب

چند توضیح

- با توجه به گوناگونی گویش (لهجه) در استان مازندران لازم به گفتن است که دفتر حاضر براساس گویش اصیل مردم کجور مازندران (لهجه کوهستانی) سروده شده است.
- به جهت حفظ معانی و بار فرهنگی و القاعات خاص کلمات در بعضی از مص瑞ع‌ها از وزن خارج شده و در آوانگاری نیز همین روال حفظ شده است.

۱. فیروز کلا: فیروز کلا علیا زاد گاه شاعر و روستایی است در شرق کجور.
۲. کنگ‌لو: منطقه‌ای کوهستانی است در کجور که دارای آب و هوایی خوش است و محل اطراق تابستانی گله‌داران است.
۳. کپاچن: کوهی است روبروی خانه‌نیما در یوش.
۴. وازا: کوهی است در مازندران.
۵. ماخ‌اولا: نام تنگه رودی است در یوش.
۶. ماندلا: نلسون ماندلا رهبر سیاه پوستان آفریقای جنوبی.
۷. چلردره: دره‌ای است پردرخت در قسمت شمالی جنگل اطاق سرا فیروز کلا علیا.
۸. سولاردنی: جنگلی است در کجور مازندران که بومیان معتقدند شبگاهان با روشنایی مرموز خود چوپانان و چاروداران رهگذران جنگل را راه می‌نمایاند و چون نزدیک شوند آن را نیابند و در نقطه دورتری پدیدار می‌شود
۹. کالچرو: واحه‌ای است در تنگه کجور.